

**VENDIM**  
**Nr.44, datë 10.6.2009**

**PËR MIRATIMIN E RREGULLORES “PËR PARANDALIMIN E PASTRIMIT TË  
PARAVE DHE FINANCIMIT TË TERRORIZMIT”**

Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë, pasi shqyrtoi propozimin e Departamentit të Mbikëqyrjes, në bazë të nenit 9 të ligjit nr.9662, datë 18.12.2006 “Për bankat në Republikën e Shqipërisë, të neneve 7, 11, 24 dhe 26 pika 2 të ligjit nr. 9917, datë 19.5.2008 “Për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit”, të nenit 27 të ligjit nr.9258, datë 15.7.2004 “Për masat kundër financimit të terrorizmit” dhe të nenit 12, shkronja ”a” dhe 43, gërma “c” të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997 “Për Bankën e Shqipërisë”,

**VENDOSI:**

1. Të miratojë rregulloren “Për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit”, sipas tekstit bashkëlidhur këtij vendimi.

2. Ngarkohet Departamenti i Mbikëqyrjes në Bankën e Shqipërisë për zbatimin e këtij vendimi.

3. Ngarkohet Departamenti i Marrëdhënieve me Jashtë, Integritetit Evropian dhe Komunikimit, për publikimin e kësaj rregulloreje në Buletinin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë dhe në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë.

4. Me hyrjen në fuqi të kësaj rregulloreje shfuqizohet rregullorja “Për parandalimin e pastrimit të parave”, miratuar me vendimin e Këshillit Mbikëqyrës nr.10, datë 25.2.2004.

Kjo rregullore hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë

SEKRETARI  
Ylli Memisha

KRYETARI  
Ardian Fullani

**RREGULLORE**  
**PËR PARANDALIMIN E PASTRIMIT TË PARAVE DHE FINANCIMIT TË TERRORIZMIT**  
(Miratuar me vendimin nr.44, datë 10.06.2009 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës  
së Shqipërisë)

**KREU I**  
**TË PËRGJITHSHME**

Neni 1  
**Objekti**

Objekti i kësaj rregulloreje është përcaktimi i procedurave dhe dokumentacionit për identifikimin e klientit, i rregullave për regjistrimin, ruajtjen e të dhënave dhe raportimin e tyre tek autoriteti përgjegjës nga subjektet e kësaj rregulloreje.

Neni 2  
**Qëllimi**

Kjo rregullore ka për qëllim parandalimin e përdorimit të subjekteve për pastrimin e parave dhe/ose financimin e terrorizmit.

Neni 3  
**Subjektet**

Subjekte të kësaj rregulloreje janë subjektet e ligjit nr.9917, datë 19.05.2008 “Për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit” dhe të akteve nënligjore të nxjerra në zbatim të tij, të cilat licencohen dhe mbikëqyren nga Banka e Shqipërisë.

#### **Neni 4 Baza juridike**

Kjo rregullore nxirret në bazë e për zbatim të nenit 12, shkronja ”a” dhe 43 shkronja ”c” të ligjit 8269, datë 23.12.1997 “Për Bankën e Shqipërisë”, të nenit 9 të ligjit nr.9662, datë 18.12.2006 “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”, të neneve 7, 11, 24 dhe 26 pika 2 të ligjit nr. 9917, datë 19.05.2008 “Për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit” dhe të nenit 27 të ligjit nr. 9258, datë 15.07.2004 “Për masat kundër financimit të terrorizmit”.

#### **Neni 5 Përkufizime**

1. Termat e përdorur në këtë rregullore kanë të njëjtin kuptim me termat e përdorur në ligjin nr.9917, datë 19.5.2008 “Për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit”, në aktet nënligjore të nxjerra në zbatim të tij, si dhe në ligjin nr.9662, datë 18.12.2006 “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”.

2. Termi “Ligji për parandalimin e pastrimit të parave” do të nënkuptojë ligjin nr. 9917, datë 19.5.2008 “Për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit”.

### **KREU II VIGJILENCA E DUHUR**

#### **Neni 6 Procedurat dhe dokumentacioni për identifikimin e klientit**

1. Subjektet identifikojnë dhe verifikojnë identitetin e klientëve për qëllime të parandalimit të pastrimit të parave dhe të financimit të terrorizmit sipas kërkesave të ligjit për parandalimin e pastrimit të parave, të akteve nënligjore të nxjerra në zbatim të tij dhe të kësaj rregulloreje.

2. Subjektet hartojnë procedura të brendshme për identifikimin, regjistrimin, monitorimin dhe raportimin e transaksioneve të klientëve. Këto procedura hartohen në përputhje me kërkesat e ligjit për parandalimin e pastrimit të parave, sidomos të kërkesave lidhur me “Procedurën njëje klientin tënd”, e parashikuar në pikën 21 të nenit 2 të këtij ligji.

3. Subjektet identifikojnë në mënyrë të plotë dhe të saktë klientët e tyre dhe pronarët përfutues, si dhe kërkojnë informacione shtesë në rastet kur e gjejnë të arsyeshme.

4. Subjektet bëjnë verifikimin e identitetit të klientit nëpërmjet dokumenteve ligjërish të vlefshme. Dokumentet që paraqiten nga klienti pranë subjektit duhet të jenë origjinale ose fotokopje e notuar. Subjektet, në momentin e vendosjes së marrëdhënieve të biznesit ose kryerjes së transaksionit/eve, mbajnë në dosjen e klientit kopje të dokumenteve të paraqitura nga ky i fundit. Kopjet e këtyre dokumenteve duhet të jenë të vulosura me vulën e subjektit, brenda afatit të vlefshmërisë së tyre.

5. Hapja e një llogarie bankare, edhe në rastet kur ajo do të përdoret për kryerjen e transaksioneve në rrugë elektronike (e-banking account), kryhet vetëm me praninë fizike të klientit.

6. Në rastin e përfaqësimit të klientit nga një person i tretë nëpërmjet një akti përfaqësimi, subjektet kërkojnë të dhëna për identifikimin e klientit dhe të përfaqësuesit të tij, si dhe mbajnë në dosjen e klientit të gjithë dokumentacionin e paraqitur prej personit të tretë, duke përfshirë dhe origjinalin ose kopjen e notuar të aktit të përfaqësimit. Në raste të tilla, subjektet nuk hapin llogarinë pa praninë fizike të klientit, ndërkohë që veprimet e tjera pas hapjes së llogarisë mund të

kryhen nga përfaqësuesi i tij.

7. Subjektet, përpara se të vendosin marrëdhënie biznesi dhe/ose të kryejnë transaksione në emër dhe për llogari të klientit, konsultojnë listën e përditësuar të personave të shpallur si financues të terrorizmit, të miratuar me vendim të Këshillit të Ministrave sipas ligjit nr. 9258, datë 15.07.2004 “Për masat kundër financimit të terrorizmit”.

8. Subjektet refuzojnë hapjen e llogarisë së klientit dhe nuk hyjnë në marrëdhënie biznesi me të, në rast se nuk plotësohen kërkesat për identifikimin e tij.

9. Në rast se subjektet në çdo kohë dyshojnë për identitetin e klientit, ato pezullojnë menjëherë çdo veprim me të si dhe njoftojnë autoritetin përgjegjës, në përputhje me kërkesat për raportim të përcaktuara në nenin 9 të kësaj rregulloreje.

10. Në rastin e klientëve që kanë marrëdhënie biznesi me bankat dhe degët e bankave të huaja, transaksionet për llogari të tyre kryhen në çdo rast nëpërmjet llogarisë së vetë klientit/ëve.

#### Neni 7

### **Regjistrimi dhe ruajtja e të dhënave**

Subjektet regjistrojnë në bazën e tyre të të dhënave çdo informacion që ka lidhje me identifikimin e klientit dhe për çdo transaksion financiar të kryer në emër ose për llogari të tij. Ruajtja e këtij informacioni, së bashku me dokumentacionin mbështetës, kryhet sipas kërkesave dhe afateve të përcaktuara në nenin 16, të ligjit për parandalimin e pastrimit të parave.

#### Neni 8

### **Strukturat përgjegjëse të subjekteve**

1. Subjektet krijojnë strukturën/at dhe infrastrukturën e nevojshme në funksion të parandalimit të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit.

2. Subjektet caktojnë një nga drejtuesit ekzekutivë të tyre si person përgjegjës për të përmbushur detyrimet e subjektit lidhur me parandalimin e pastrimit të parave dhe financimin e terrorizmit.

3. Subjektet njoftojnë Bankën e Shqipërisë për emrin e personit përgjegjës të caktuar sipas pikës 2 të këtij neni, si dhe në të gjitha rastet që ka ndryshime të këtij personi.

4. Subjektet hartojnë, miratojnë dhe dërgojnë në Bankën e Shqipërisë, menjëherë pas miratimit të tyre, kopje të procedurave të brendshme për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimin e terrorizmit.

5. Subjektet hartojnë dhe miratojnë rregullore/procedura për kategorizimin e klientëve dhe transaksioneve sipas shkallës së rrezikut që ato paraqesin, në përputhje me nenet 8 dhe 9 të ligjit për parandalimin e pastrimit të parave. Për të kryer këtë kategorizim, subjektet mund t'u referohen kritereve të parashikuara në anekset 1 dhe 2, bashkëngjitur dhe pjesë përbërëse e kësaj rregulloreje.

6. Strukturat përkatëse të subjektit vënë në dispozicion të personit përgjegjës, të caktuar sipas pikës 2 të këtij neni, mjetet dhe burimet e mjaftueshme për përmbushjen e funksionit të tij (si për shembull teknikën e përshtatshme, personelin e mjaftueshëm, një buxhet të arsyeshëm etj.).

7. Degët dhe agjencitë e subjekteve që veprojnë në Republikën e Shqipërisë regjistrojnë të gjitha veprimet bankare dhe financiare të çdo klienti për shumat e përcaktuara në këtë rregullore dhe në ligjin për parandalimin e pastrimit të parave, ose kundërvlerën e tyre në monedha të tjera të huaja. Drejtoria e përgjithshme e subjektit ruan dhe mban të gjitha raportimet e bëra nga degët dhe agjencitë e subjektit, si dhe të dhëna të përmbledhura për të gjithë rrjetin e saj në Shqipëri.

8. Personat përgjegjës të subjekteve, të caktuar sipas pikës 2 të këtij neni, hartojnë dhe zbatojnë një program vjetor të trainimit të punonjësve të subjekteve, lidhur me rregulloret dhe procedurat e brendshme të miratuara për qëllim të parandalimit të pastrimit të parave dhe

financimit të terrorizmit.

9. Personat përgjegjës të subjekteve, të caktuar sipas pikës 2 të këtij neni, informojnë periodikisht punonjësit e këtyre të fundit lidhur me ndryshimin e dispozitave ligjore në fuqi për parandalimin dhe dënimin e veprave penale të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit, si dhe për detyrimet e tyre lidhur me zbatimin e këtyre ndryshimeve.

10. Subjektet marrin masa për zbatimin e vigjilencës së zgjeruar ndaj klientit, bazuar në kreun III të ligjit “Për parandalimin e pastrimit të parave”.

11. Subjektet kryejnë monitorime të vazhdueshme të marrëdhënieve të biznesit me klientët e tyre, për t’u siguruar se ato janë në përputhje me njohuritë e subjektit për klientin, për objektin e veprimtarisë së tij etj..

12. Punonjësit e subjekteve ruajnë konfidencialitetin për procesin e raportimit lidhur me parandalimin e pastrimit të parave dhe financimin e terrorizmit dhe ndalohen të njoftojnë klientin për procedurat e verifikimit të dyshimeve dhe për raportimin e bërë tek autoriteti përgjegjës.

#### Neni 9

### **Raportimi tek autoriteti përgjegjës**

1. Subjektet i raportojnë autoritetit përgjegjës sipas formularëve të raportimit dhe afateve të përcaktuara me akt nënligjor nga autoriteti përgjegjës për:

a) të gjitha transaksionet në para fizike, në një vlerë të barabartë ose më të madhe se 1 500 000 (një milion e pesëqind mijë) lekë ose kundërvlerën në monedha të tjera të huaja;

b) të gjitha transaksionet jo në para fizike, në një shumë të barabartë në vlerë me ose më të madhe se 6 000 000 (gjashtë milionë) lekë ose kundërvlerën në monedha të tjera të huaja, të kryera si një transaksion i vetëm ose si transaksione të lidhura me njëri-tjetrin.

2. Subjektet, kur kanë arsye të besojnë ose të dyshojnë se transaksioni i kërkuar për t’u kryer nga një klient apo një person tjetër për llogari të klientit, mund të përfshijë pastrim parash ose financim terrorizmi, ia raportojnë menjëherë çështjen autoritetit përgjegjës. Në këto raste, subjektet presin deri në 48 (dyzetë e tetë) orë pas raportimit në autoritetin përgjegjës për udhëzimet e këtij të fundit, nëse duhet ta kryejnë apo jo transaksionin.

3. Subjektet, veprimtaritë e të cilave përfshijnë transfertat parash ose vlerash, në rastin e transfertave në mbërritje kërkojnë informacione lidhur me dërguesin e parave sipas ligjit “Për parandalimin e pastrimit të parave”. Në rast se ky informacion nuk paraqitet i plotë, subjektet refuzojnë kryerjen e transaksionit dhe njoftojnë autoritetin përgjegjës. Informacioni i plotë identifikues shoqëron transfertën në fazat e lëvizjes së saj nga dërguesi i parë tek përfituesi i fundit.

#### KREU III

### **DISPOZITA TË FUNDIT**

#### Neni 10

### **Kërkesa mbikëqyrëse**

1. Banka e Shqipërisë, mbikëqyr zbatimin e dispozitave të ligjit “Për parandalimin e pastrimit të parave”, të akteve nënligjore të nxjerra në zbatim të tij dhe kërkesave të kësaj rregulloreje.

2. Banka e Shqipërisë raporton tek autoriteti përgjegjës çdo dyshim, çdo informacion ose të dhënë që vlerëson se mund të lidhet me pastrimin e parave ose financimin e terrorizmit, të cilat i konstaton gjatë procesit të mbikëqyrjes.

3. Banka e Shqipërisë vlerëson mjaftueshmërinë e programeve dhe të sistemit të

kontrollit të brendshëm të subjektit, në funksion të parandalimit të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit.

4. Banka e Shqipërisë, për të gjitha shkeljet e evidentuara të cilat mund të klasifikohen si kundravajtje administrative, në bazë të nenit 27 të ligjit “Për parandalimin e pastrimit të parave”, informon autoritetin përgjegjës duke i vënë në dispozicion dokumentacionin e plotë që ka lidhje me konstatimin e shkeljes.

5. Banka e Shqipërisë merr masa mbikëqyrëse ndaj subjekteve të kësaj rregulloreje nëse konstaton se këto të fundit nuk zbatojnë kuadrin ligjor dhe rregullativ në fuqi për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimin e terrorizmit.

## Neni 11

### Dispozitë kalimtare

Subjektet e kësaj rregulloreje, jo më vonë se 3 (tre) muaj pas hyrjes në fuqi të saj, janë të detyruara të kryejnë në përputhje me kërkesat e kësaj rregulloreje rishikimin dhe/ose miratimin, e rregulloreve dhe procedurave të brendshme për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimin e terrorizmit.

## ANEKS I

### A) Klasifikimi i klientëve sipas rrezikut që paraqesin

1. Klasifikimi i klientëve sipas rrezikut bëhet duke gjykuar mbi mundësinë që subjekti të përdoret nga klienti me qëllimin e pastrimit të parave dhe/ose financimit të terrorizmit, ose që klienti të përdorë biznesin e tij ligjor me qëllim që të përziejë paratë e paligjshme me të ardhurat e ligjshme.

2. Koncepti i vigjilencës së zgjeruar zbatohet kryesisht për klientët e klasifikuar me rrezik të lartë, të përmendur në nenin 8 të ligjit “Për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit”.

3. Disa kategori klientësh, që përfshijnë klientë me rrezik të lartë, përcaktohen në listën e mëposhtme, e cila nuk është kufizuese dhe nuk zëvendëson ndonjë detyrim ligjor lidhur me raportimin e klientëve që dyshohen se kryejnë transaksione të dyshimta. Megjithatë, kategorizimi mbetet në gjykimin e vetë subjektit.

Kategori të klientëve:

- a) Personat e ekspozuar politikisht;
- b) Organizatat jofitimprurëse (OJF);
- c) Klientët offshore;
- d) Klientët jorezidentë;
- e) Kazinotë / Lojrat e fatit;
- f) Zyrat e këmbimeve valutore;
- g) Trust-et;
- h) Shoqëritë që merren me import/eksport;
- i) Personat fizikë tregtarë;
- j) Tregtarë floriri dhe metalesh të çmuara;
- k) Nëpunës;
- l) Pensionistë.

### B) Klasifikimi i transaksioneve sipas rrezikut që paraqesin

1. Klasifikimi sipas rrezikut bëhet duke gjykuar mbi mundësinë që transaksioni të përdoret nga klienti, me qëllimin e pastrimit të parave dhe/ose financimit të terrorizmit, ose me qëllim që të përziejë paratë e paligjshme me të ardhurat e ligjshme.

2. Në aneksin II jepen kategori transaksionesh, të cilat mund të klasifikohen me rrezik të lartë, megjithatë kategorizimi mbetet në gjykimin e vetë subjektit.

## ANEKS II

### Transaksione të dyshimta

1. Subjektet, si një pjesë normale të zhvillimit të aktivitetit të tyre, monitorojnë elementet ose transaksionet individuale të cilat mund të tregojnë fonde të përfshira në procesin e pastrimit të parave dhe financimin e terrorizmit.

2. Subjektet informojnë autoritetin përgjegjës për llogari apo transaksion të dyshimtë, pas shqyrtimit të plotë të elementeve që kanë në dispozicion për të vlerësuar sa më mirë transaksionet e kryera.

3. Treguesit e mëposhtëm të dyshimeve të mundshme ose të aktiviteteve jo të zakonata përcaktojnë disa lloje transaksionesh që mund të përbëjnë arsye për monitorim të mëtejshëm. Kjo listë nuk është kufizuese dhe nuk zëvendëson ndonjë detyrim ligjor lidhur me raportimin e transaksioneve të dyshimta ose të pazakonta. Lista e mëposhtme përmbledh një numër transaksionesh që duhet të trajtohen me kujdes nga subjektet si transaksione të dyshimta.

I. Tregues të anomalisë në transaksionet që iu drejtohen të gjitha subjekteve.

f) Transaksione, të cilat duke gjykuar mbi subjektin që kërkon t'i kryejë, shfaqen me një vlerë jo të zakonit ose ekonomikisht të pajustificueshme.

g) Transaksione të së njëjtës natyrë, të përsëritura pranë të njëjtës degë ose të njëjtës agjenci në mënyrë të tillë, që të bëjnë të dyshosh për qëllime të paligjshme.

h) Transaksione të kryera vazhdimisht në emër të të tretëve, që nuk shfaqen asnjëherë personalisht në bankë, kur kjo nuk rrjedh nga kërkesa operative ose organizative evidente të klientit, veçanërisht kur jepen justifikime që nuk mund të vërtetohen (për shembull, sëmundje, punë etj.).

i) Transaksione për të cilat të dhënat janë në mënyrë të dukshme të pasakta ose të paplota, ose të tilla që të bëjnë të dyshosh se synojnë të fshehin me dashje informacione thelbësore, në veçanti që u përkasin subjekteve të interesuara për operacionin.

j) Transaksione me personat e lidhur me bankën, të cilat janë të pajustificuara dhe jashtë natyrës së biznesit apo të pazakonta.

k) Transaksione komplekse, të pazakonta dhe në shuma të mëdha.

l) Transaksione për subjekte të huaja në vende me parajsë bankare ose financiare, nga vende që lejojnë çeljen e llogarive anonime ose që legjislacioni i të cilave nuk konsideron dhe klasifikon si veprë penale pastrimin e parave, veprën penale nga e cila kanë rrjedhur paratë ose pasuritë.

m) Transaksione me shoqëri të njohura si “Off shore”, transaksione me kompani e persona të përfshirë në skandale financiare ose në krime të tjera të rënda.

II. Tregues të anomalisë në transaksionet në cash.

a) Kërkesa të shpeshta dhe për shuma të mëdha të çeqeve kundrejt derdhjeve në cash.

b) Tërheqje ose derdhje të mëdha në cash, të pamotivuara nga aktiviteti i klientit (veçanërisht, kur shumat e derdhura transferohen më pas brenda një intervali të shkurtër kohor ose me të dhëna apo destinacione, që nuk lidhen me aktivitetin normal të klientit).

c) Përzjerje e depozitimeve cash dhe instrumenteve monetare në një llogari në të cilën transaksione të tilla nuk duket të kenë lidhje me përdorimin normal të llogarisë.

d) Kryerja e shumë transaksioneve në të njëjtën ditë, në të njëjtën degë të bankës, por me një përpjekje të dukshme për të përdorur arkëtarë të ndryshëm.

e) Përdorimi i shpeshtë i cash-it në shuma të mëdha për kryerjen e urdhërhirimeve (në dobi të të tretëve), pa arsye të pranueshme që lidhen me aktivitetin normal të klientit, veçanërisht nëse operacioni kryhet jashtë vendit.

f) Derdhje ose tërheqje të shpeshta në cash, të kryera në mënyrë të tillë që vlefata e transaksioneve të veçanta të kalojë pa u vënë re, ndërsa ajo e përgjithshme rezulton e konsiderueshme (për shembull, derdhje të pjesshme në disa llogari).

g) Depozitimi apo tërheqja e instrumenteve monetare në shuma të cilat rezultojnë në mënyrë të vazhdueshme nën kufirin e identifikimit apo të raportimit, ndërsa shuma totale rezulton e konsiderueshme veçanërisht nëse instrumentet kanë numër serial të vazhdueshëm.

h) Kryerja e transaksioneve, si derdhje dhe tërheqje të bëra në cash, të ndryshme nga instrumentet e mjetet e pagesës zakonisht të përdorura në aktivitetin ekonomik të ushtruar nga klienti.

i) Transaksione të shpeshta këmbimi në cash, në valuta të tjera për shuma të konsiderueshme, veçanërisht nëse kryhen pa kaluar në llogarinë rrjedhëse.

j) Këmbime të një sasie të madhe kartëmonedhash ose monedhash me kartëmonedha ose monedha të një prirjeje të ndryshme.

k) Blerje të shpeshta të shumave të mëdha të monedhave metalike dhe të kartëmonedhave me vlera komemorativë për qëllime numizmatike.

l) Blerja ose shitja e sasive të mëdha të monedhave, metaleve të çmuara ose të vlerave të tjera, pa një justifikim të arsyeshëm dhe/ose në përputhje me kushtet ekonomike të klientit.

m) Shitblerje të biletave të fituesve të basteve, të llotarive, të biletave të kazinove, të lojrave të fatit, loto sportive etj..

n) Shitblerje të pasurive (shtëpive, veturave, pajisjeve etj.) të regjistruara mbi vlerën reale të tregut.

o) Subjektet i kushtojnë vëmendje rasteve kur degë të veçanta kërkojnë furnizim në cash ose rasteve, që përfaqësojnë transaksione në cash për vlefte që i tejkalojnë konsiderueshëm kërkesat e zakonshme, në varësi të karakteristikave të zonës dhe të klientelës që i shërbehet.

III. Tregues të anomalisë në transaksionet me letrat me vlerë.

a) Blerja dhe/ose depozitimi i letrave me vlerë për shuma të mëdha, kur kjo nuk përputhet me kushtet financiare të klientit.

b) Arkëtimi në cash ose depozitimi, edhe me garanci të besueshme, i titujve të një vlefte të konsiderueshme, vendi ose të huaja, veçanërisht nëse janë me shpërndarje të kufizuar, kur operacioni duket jonormal në krahasim me karakteristikat e klientit dhe nuk jepet një justifikim i pranueshëm për prejardhjen.

c) Negocimi i letrave me vlerë për arkëtime në cash ose për blerjen e letrave me vlerë të tjera (aksione, obligacione, tituj publikë etj.) pa kaluar operacioni në llogarinë rrjedhëse që përdoret nga klienti.

d) Transferta në vlera më të mëdha se zakonisht, më të shpeshta ose jo tipike të letrave me vlerë të qeverisë, të përfituara nëpërmjet Bankës së Shqipërisë, të kryera nga një ose disa persona fizikë.

e) Blerja dhe menjëherë pas kësaj ofrimi për shitje i letrave me vlerë të qeverisë para maturitetit, të përfituara nëpërmjet Bankës së Shqipërisë, në madhësi të mëdha dhe në rrethana që duken jo të zakonshme për mënyrat normale të kryerjes së këtij aktiviteti.

f) Madhësi në vëllime të mëdha dhe të përsëritura të tregtimeve jonormale të letrave me vlerë të qeverisë për llogari dhe me shpenzime të një pale të tretë, kundrejt paraqitjes së një prokure ose në emër të personave nën 18 vjeç.

IV. Tregues të anomalisë në transaksionet me jashtë.

a) Transferta me ose nga jashtë, përfshirë edhe transfertat elektronike, të shumave të mëdha në vlerë ose me urdhërpagesë në cash, veçanërisht kur nuk kalojnë nëpërmjet një llogarie, ose kur karakteristikat e operacionit, përfshirë këtu rastet kur vendi i huaj i origjinës ose i destinacionit të shumave, nuk janë të justifikuar nga aktiviteti ekonomik i zhvilluar nga klienti ose nga rrethana të tjera.

b) Transaksione me filiale ose me degë të institucioneve financiare, të rrethuara nga zona gjeografike të njohura si zona të trafikut të drogës ose si “qendra offshore”, që nuk janë të justifikuar nga aktiviteti ekonomik që kryhet nga klienti.

c) Përdorimi i sistemeve të tjera të financimit tregtar për të transferuar shuma midis shteteve, pa qenë transaksioni përkatës i justifikuar nga veprimtaria e zakonshme ekonomike e

kryer nga klienti.

d) Derdhje e shpeshtë e çeqeve të udhëtarëve, e letrave me vlerë ose e instrumenteve të tjera financiare në valutë të huaj, pa justifikime të arsyeshme.

e) Kryerje e disa transfertave në një drejtim të caktuar, transfertat të ndryshme që kanë një përfitues, pavarësisht nga shuma.

V. Tregues të anomalisë në transaksione e shërbime të tjera.

a) Përdorim i përsëritur i kasetave të sigurimit ose i shërbimeve të ruajtjes, ose depozitime të shpeshta dhe tërheqje të plikove të vulosura, të pajustificuara nga aktiviteti dhe zakoni i klientit.

b) Delegimi për të operuar me kasetat e sigurimit tek të tretët, që nuk bëjnë pjesë në bërthamën familjare të mbajtësve ose që nuk janë të lidhur me raporte bashkëpunimi ose të një tipi tjetër, që do të justifikonte këtë delegim.

c) Dhënia e garancive nga ana e të tretëve, joklientë të bankës, as dhe të njohur ndryshe, tek të cilat nuk jepen të dhëna të mjaftueshme për marrëdhëniet me klientin përfitues të besimit apo arsye që justifikojnë dhënien e një garancie të tillë.

d) Kërkesa që i bëhet bankës, nga ana e një klienti, për të dhënë një financim për një subjekt tjetër për të cilin vetë klienti ofron një garanci reale (për shembull, pasuri të paluajtshme ose letra me vlerë) në rast se marrëdhëniet midis klientit të dhënë dhe subjektit tjetër nuk janë të justifikuara.

VI. Tregues të anomalisë në ecurinë e llogarive.

a) Një llogari e hapur nga një subjekt juridik ose një organizatë që ka të njëjtën adresë me subjekte të tjera juridike ose organizata, por për të cilat i njëjti person ose persona kanë të drejtë nënshkrimi, kur nuk ka arsye të dukshme ekonomike ose ligjore për një organizim të tillë (për shembull, individë që shërbejnë si drejtorë kompanish për shumë kompani me zyra qendrore në të njëjtin vend etj.).

b) Një llogari e hapur në emër të një subjekti juridik të krijuar së fundmi dhe në të cilën është depozituar një shumë më e madhe se ajo e pritur, në krahasim me të ardhurat e themeluesve të subjektit.

c) Një llogari për të cilën disa persona kanë të drejtë nënshkrimi, të cilët nuk kanë marrëdhënie midis njëri tjetrit (as lidhje familjare, as biznesi).

d) Një llogari dhe/ose depozitë e hapur në emër të një subjekti juridik, një fondacioni ose një shoqate, të cilat mund të jenë të lidhura dhe/ose të përfshira me një organizatë terroriste dhe që paraqet lëvizje fondesh mbi nivelin e pritshëm të të ardhurave.

e) Një llogari dhe/ose depozitë e hapur në emër të një subjekti juridik, i cili mund të jetë i lidhur dhe/ose i përfshirë në aktivitetin e një shoqate apo fondacioni qëllimi i të cilave është i lidhur me pretendimet apo kërkesat e një organizate terroriste.

f) Llogari të përdorura jo për transaksione normale personale ose aktivitete ekonomike të lidhura me to, por për të marrë ose për të derdhur shuma të mëdha që, në bazë të elementeve në dispozicion, nuk gjejnë justifikim ose lidhje me mbajtësin e llogarisë dhe/ose me aktivitetin e tij.

g) Llogari, të cilat janë pak aktive ose nuk janë aktive pa justifikime të arsyeshme për një kohë të gjatë, dhe fillojnë menjëherë transaksione me shuma të mëdha ose që pak kohë më parë kanë përfituar kreditime të mëdha e të papritura, sidomos nëse ato vijnë nga jashtë.

h) Llogari, të cilat paraqesin një tepriçë aktive të madhe, që nuk përputhet me ecurinë e zakonshme financiare të klientit, veçanërisht nëse ajo është transferuar në llogari jashtë shtetit.

i) Llogari, që përfitojnë një numër të madh derdhjesh për shuma të marra pa justifikime të arsyeshme.

j) Llogari, që tregojnë një lëvizje të pajustificuar nga aktiviteti i zhvilluar prej klientit (për shembull, derdhje të shpeshta të çeqeve, veçanërisht kur në to figurojnë elemente përsëritëse, nga ana e një subjekti, që nuk ushtron aktivitetin e dhënies së financimeve).

k) Konfigurimi, ekonomikisht jonormal, i raporteve që mbahen nga klienti me bankën për

shembull, llogari të shumta të hapura pa justifikim pranë së njëjtës bankë, transferime të shpeshta shumësh mes llogarive të ndryshme ose barazimi në një kohë të shkurtër mes derdhjeve e tërheqjeve në cash mbi të njëjtën llogari ose depozitë, pranimi i vetëdijshëm i kushteve e taksave të pafavorshme dhe që nuk përputhen me ato të tregut.

#### VII. Tregues anomalie në sjelljen e klientëve.

a) Klientë që kërkojnë të ristrukturojnë transaksionin, kur konfiguracioni i paraqitur që në fillim përfshin forma identifikimi e regjistrimi ose plotësime hetimesh apo verifikimesh nga ana e personelit të ndërmjetësuesit, ose adoptimi i klauzolave kufizuese të lirisë së qarkullimit të titujve (për shembull, reduktimi i vleftës së transaksionit nën kufijtë e përcaktuar për të shmangur identifikimin).

b) Strukturimi i depozitave përmes degëve të shumta të të njëjtës bankë ose nga grupe individësh të cilët hyjnë në një degë të vetme në të njëjtën kohë.

c) Klientë që refuzojnë ose që pa justifikim të arsyeshëm hezitojnë të japin informacionet e duhura për kryerjen e transaksioneve, të deklarojnë aktivitetet e veta, të paraqesin dokumentacionin kontabël ose të një lloji tjetër, të sinjalizojnë marrëdhëniet e mbajtura me subjektet e tjera, të japin informacione, të cilat në rrethana normale do ta bënin vetë klientin të përshtatshëm për të marrë kredinë ose shërbime të tjera bankare/financiare.

d) Klientë në vështirësi ekonomike, që papritur kërkojnë të shlyejnë plotësisht ose pjesërisht detyrimet e veta me anë të derdhjeve të papritura me një vleftë të madhe, pa një justifikim të dukshëm dhe pa saktësuar origjinën e fondeve.

e) Klientë që evitojnë kontakte direkte me personelin e bankës, duke lëshuar prokura në emër të të tretëve, në mënyrë të shpeshtë e të pajustificuar.

f) Klientë, që pa justifikim, kanë llogari të shumta dhe kryejnë transaksione të shumave të mëdha në cash mbi secilën prej tyre ose që rezultojnë të kenë, pa shkaqe të arsyeshme, llogari të hapura me shumë institucione financiare në të njëjtën zonë.

g) Klientë që, pa dhënë justifikime të arsyeshme, drejtohen tek një sportel subjekti, që ndodhet larg nga zona në të cilën banojnë ose ushtrojnë aktivitetin e tyre.

h) Klientë që këmbëngulin të mbajnë llogari, që duken se administrohen për llogari të të tretëve (llogari në mirëbesim), (për shembull, llogari që paraqesin lëvizje që nuk lidhen me aktivitetin e zhvilluar nga mbajtësi i llogarisë ose të një vlefte që nuk i korrespondon vëllimit të tij të punës, ose llogari të emërtuara në favor të administratorëve, të vartësve ose të klientëve, të përdorura nga sipërmarrje ose ente për të kryer derdhje ose tërheqje në cash ose nëpërmjet instrumenteve të tjera financiare).

i) Klientë ose përfaqësues të tyre që paraqesin dokumente identifikimi me origjinë të dyshimtë.

j) Klientë që japin si adresë të tyre një adresë të një personi të tretë.

k) Klientë që hapin disa llogari dhe kryejnë transferta të shpeshta të fondeve midis tyre.

l) Klientë që kryejnë transaksione me partnerë jo të zakonshëm.

m) Mosjustifikimi me dokumentacion përkatës i veprimeve të kryera nga jorezidentët me llogaritë e hapura pranë subjekteve.

#### VIII. Tregues anomalie në transaksionet e transfertave.

a) Transferta të urdhëruara në shuma të vogla, në përpjekje të dukshme për të mënjeluar kërkesat për identifikim apo raportim.

b) Transferta drejtuar apo përfituar nga një individ ku informacioni për iniciuesin e transfertës, ose personin për të cilin transaksioni është realizuar, nuk është dhënë në transfertë, ndërsa është e nevojshme përfshirja e një informacioni të tillë për kryerjen e transfertës.

c) Përdorimi i llogarive të shumta personale apo biznesi ose i llogarive të organizatave jofitimprurëse apo bamirësie për të grumbulluar dhe më pas për t'i transferuar fondet menjëherë ose pas një periudhe të shkurtër të një numër i vogël përfituesish të huaj.

d) Transaksione të këmbimit valutor që janë realizuar në përfitim të një klienti nga një palë e tretë, të pasuara nga transferta të fondeve në vende të cilat nuk kanë lidhje të dukshme

biznesi me klientin ose vendeve që paraqesin shqetësime/probleme specifike.

IX. Tregues anomalie të karakteristikave të klientit ose të biznesit të tij.

a) Fondet e krijuara nga një biznes që zotërohet nga individë të të njëjtit vend origjine ose përfshirja e shumë individëve të së njëjtës origjinë nga vende që paraqesin problem/shqetësim specifik duke vepruar në interes të llojeve të ngjashme të bizneseve.

b) Adresë e përdorur bashkërisht për individë të përfshirë në transaksione cash, veçanërisht kur adresa është edhe një vend biznesi dhe/ose nuk duket të korrespondojë me profesionin e deklaruar (për shembull student, i papunë, i vetëpunësuar etj.).

c) Profesionin e deklaruar i personit që kryen transaksionin nuk është në përputhje me nivelin ose llojin e aktivitetit (për shembull, një student ose një individ i papunë i cili merr ose dërgon një numër të madh transfertash, ose i cili bën tërheqje maksimale ditore në cash në vende të ndryshme në një shtrirje gjeografike të gjerë).

d) Për organizatat jofitimprurëse ose të bamirësisë, transaksionet financiare për të cilat nuk duket të ketë qëllim logjik ekonomik ose në të cilat nuk duket të ketë lidhje midis aktivitetit të deklaruar të organizatës dhe palës tjetër në transaksion.

e) Një kasetë sigurie është hapur në emër të një subjekti tregtar kur aktiviteti i biznesit i klientit është i panjohur ose një aktivitet i tillë nuk duket të justifikojë përdorimin e kutisë së sigurisë.

f) Mospërputhje të pashpjeguara të krijuara nga procesi i identifikimit ose verifikimit të klientit (për shembull, në lidhje me vendin e mëparshëm apo aktual të rezidencës, vendin e lëshimit të pashaportës, vendeve të vizituara sipas pashaportës, dhe dokumenteve të dhëna për të vërtetuar emrin, adresën dhe datën e lindjes).

X. Transaksione të lidhura me vende që paraqesin shqetësime / probleme.

a) Transaksione që përfshijnë këmbim të monedhës së huaj që pasohen brenda një kohe të shkurtër nga transfertat për në vende me situata/gjendje/probleme të veçanta (për shembull, vende të përcaktuara nga autoritetet vendase ose/dhe FATF-i si vende dhe territore jobashkëpunuese etj.).

b) Depozitimet që pasohen brenda një kohe të shkurtër nga transferime të fondeve, veçanërisht në ose nëpërmjet vendeve me situata/gjendje/probleme të veçanta (për shembull, vende të përcaktuara nga autoritetet vendase ose/dhe FATF-i si vende dhe territore jobashkëpunuese etj.).

c) Një llogari biznesi nëpërmjet të cilës realizohet një numër i madh transfertash hyrëse ose dalëse dhe për të cilat nuk duket të ketë logjikë biznesi ose qëllim tjetër ekonomik, veçanërisht kur ky aktivitet është për në, nëpërmjet ose nga vende me situata/gjendje/probleme të veçanta.

d) Përdorimi i shumë llogarive për të grumbulluar dhe më pas për t'i dërguar fonde një numri të vogël përfituesish të huaj, individëve dhe bizneseve, veçanërisht kur këto janë në vende me situata/gjendje/probleme të veçanta.

e) Një klient merr një instrument kredie ose merr pjesë në transaksione financiare tregtare që përfshijnë lëvizje të fondeve drejt ose nga vende me situata/gjendje/probleme të veçanta ku nuk duket të ketë arsye logjike biznesi për të vepruar me këto vende.

f) Hapja e llogarive të institucioneve financiare nga vende me situata/gjendje/probleme të veçanta.

g) Dërgimi ose marrja e fondeve nga transfertat ndërkombëtare nga dhe/ose për në vende me situata/gjendje/probleme të veçanta.

XI. Pastrimi i parave nëpërmjet përfshirjes së punonjësve të bankës.

a) Një ndryshim i madh në kushtet e jetesës së një punonjësi të bankës i pamotivuar, që shfaq menjëherë elementet e një mënyre të shtrenjtë jetese.

b) Një ndryshim në kryerjen e detyrave, si rritje e menjëhershme e madhësisë së transaksioneve në cash.

KRYETAR I KËSHILLIT MBIKËQYRËS  
**Ardian Fullani**